

شماره:
تاریخ:
پیوست:

اهمیت شفافیت در انتخابات

نسخه پیش‌نویس (در حال تکمیل)، فروردین ۱۳۹۶

۱. مقدمه

شفافیت در انتخابات از موضوعاتی است که اهمیت آن بر کسی پوشیده نیست، اما گستره و شاخصها، راهکارها و چگونگی ایجاد آن همواره مورد اختلاف بوده و هست. شفافیت انتخابات به سه حوزه کاندیدها، دستگاه‌های اجرایی انتخابات و دستگاه‌های نظارتی قابل افراز است. در یادداشت پیش رو سعی بر آن است تا تعدادی از شاخص‌های مربوط به شفافیت نامزدها به صورت اجمالی معرفی و پیرامون اهمیت و فواید شفافیت هر شاخص توضیحاتی ارائه گردد.

۲. شفافیت اموال و دارائی‌ها

در نگاه اول شاید اینگونه به نظر برسد که اموال و دارایی‌های مسئولین مثل بقیه مردم است، آنها هم مثل عموم مردم حساب بانکی، سهام، ملک و... دارند، سرمایه‌گذاری می‌کنند، وام می‌گیرند و ملک خرید و فروش می‌کنند ولی واقعیت این است که شفافیت اموال و دارائی‌های نامزدهای انتخابات و کابینه احتمالی آنها، از دو بعد اهمیت دارد؛ اول آنکه با اعلام عمومی میزان اموال و دارائی و درآمدهای نامزد و کابینه پیشنهادی وی، مردم شناخت بهتری نسبت به آنها پیدا کرده و خاستگاه اجتماعی و نوع نگاهشان به مسائلی نظیر ثروت اندوزی، اشرافیت‌گرایی و رسیدگی به محرومان را دریافته و تا حدی پی به عملکرد واقعی ایشان در مسئولیت‌های پیشین خواهند برد.

ثانیا با ثبت این اموال و دارائی و مقایسه آنها در ابتدا و انتهای دوره تصدی مسئولیت، بزرگترین قدم در راه مبارزه با فساد و مال‌اندوزی مسئولین برداشته شده و عملا از سوء استفاده افراد از جایگاه‌های حاکمیتی جلوگیری خواهد شد.

شماره:

تاریخ:

پیوست:

۳. شفافیت هزینه‌های انتخاباتی

با شفاف شدن منابع مالی و ترکیب هزینه ای آنها، مردم از حامیان اصلی هر نامزد یا حزب مطلع می شوند و می‌توانند درباره میزان صداقت مواضع و وعده های انتخاباتی بیان شده توسط این افراد و احزاب قضاوت صحیح تری داشته باشند و تصمیم دقیق تری برای انتخاب نامزدهای منتخب خود بگیرند. شفافیت منابع و مصارف انتخاباتی علاوه بر ایجاد فشار اجتماعی برای کاهش هزینه ها، مانعی جدی برای ورود پولهای کثیف به انتخابات است. مشخص شدن حامیان اصلی که به احتمال قوی جهت گیری دولت آینده راتعیین می کنند و نیز ایجاد پایگاه داده ای قوی و کم هزینه که امکان اعمال سیاست های مختلف را در بحث هزینه های انتخاباتی به دولت می دهد از مزایای دیگر شفافیت منابع و مصارف انتخاباتی است.

از طرفی مشخص شدن محل هزینه کرد منابع انتخاباتی جمع آوری شده برای هر نامزد، امکان انحراف این منابع را به سمت خرید رای به حداقل خواهند رساند.

۴. وعده‌های انتخاباتی

یکی از مواردی که همواره باعث نارضایتی مردم از مسئولین بوده و هست عدم پیگیری و تحقق وعده های انتخاباتی است. متأسفانه در کشور ما به دلیل عدم شناخت دقیق مردم از حوزه اختیارات افراد در جایگاه های مختلفی مانند نمایندگی مجلس و ریاست جمهوری، در بسیاری از اوقات در تبلیغات انتخاباتی وعده هایی مطرح می شود که یا تحقق آنها در حوزه اختیارات فرد نیست و یا اجرای آن وعده با وضعیت موجود کشور فاصله طولی دارد و عملاً امکان پذیر نیست. در بسیاری از موارد نیز وعده های انتخاباتی صرفاً کارکرد تبلیغاتی داشته و بعد از انتخابات به دست فراموشی سپرده میشوند، این در حالیست که مردم با توجه به آنها وعده ها به کاندیدای

شماره:

تاریخ:

پیوست:

مورد نظر رای داده و وی را برای تحقق آن وعده ها برگزیده اند و عدمت تحقق آن وعده ها موجب سرخوردگی و احساس شکست در مردم و کاهش سرمایه اجتماعی نظام می شود.

لذا لزوم ثبت و اعلام عمومی وعده های انتخاباتی غیرقابل انکار است. بنابراین لازم است همزمان با آغاز تبلیغات نامزدها سامانه ای برخط ایجاد شود تا تمام وعده های نامزد مورد نظر ثبت شود و در انظار عموم مردم و صاحب نظران قرار گیرد. این سامانه می تواند به صورت کاملا رسمی و از جانب صدا و سیما که متولی برگزاری مناظرات و بخش عمده ای از تبلیغات است، راه اندازی گردد.

متأسفانه باید گفت سامانه مشابهی توسط تیمی از کارشناسان ایرانی تحت حمایت وزارت امور خارجه کانادا راه اندازی شد که البته به دلیل فیلتر بودن سایت و عدم حضور طراحان این سامانه در داخل کشور، امکان رشد و بلوغ نیافت. اما قطعاً اگر این سامانه به دست مجموعه های متعهد به نظام و انقلاب طراحی نشود، دشمنان با نیت سوء خود سامانه ای مشابه را با هدف تخریب و القاء یاس و ناامیدی اجرا خواهند کرد و این بار از ظرفیت شبکه های اجتماعی برای نفوذ در بین مخاطبان ایرانی استفاده خواهند کرد.

۵. شفافیت مواضع و سوابق

یکی از الزامات افزایش بلوغ سیاسی مردم و کمک به انتخاب آگاهانه تر آنها شفافیت سوابق و مواضع پیشین نامزدهای انتخابات است. طبیعتاً هر یک از نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری طی سالیان متمادی مسئولیت های مهمی را عهده دار بوده اند و حال که خود را برای تصدی بالاترین مقام اجرایی کشور در معرض رای مردم قرار داده اند، باید گزارش مفصلی از فعالیت های آن ها در مسئولیت پیشین در اختیار مردم قرار گیرد. با انجام این کار مردم می توانند متناسب با سوابق کاری هر نامزد علاوه بر ارزیابی توان وی در تصدی این مسئولیت خطیر، سیاست های کاری و خط مشی او را نیز در صحنه عمل دریابند و انتخاب خود را صرفاً تحت تاثیر شعارها و تبلیغات مثبت و منفی انتخاباتی انجام ندهند.

شماره:

تاریخ:

پیوست:

۶. شفافیت کابینه احتمالی

طبیعتاً رئیس جمهور به تنهایی نمی تواند بار سنگین قوه مجریه را بر دوش بکشد، لذا برای موفقیت در اداره کشور نیاز به همکاری متخصص، متعهد و البته همفکر دارد. از طرفی همکاران رئیس جمهور در پست های گوناگون تاثیرات فراوانی در حوزه تحت مسئولیت خود خواهند داشت. بنابراین لازم است در کنار اظهار وعده های انتخاباتی، مسئول مستقیم اجرای آن وعده نیز مشخص باشد تا مردم بتوانند با بررسی سوابق و مواضع افراد پیشنهادی نامزد برای کابینه، امکان تحقق وعده ها از طریق این افراد را بررسی نمایند و بعد تصمیم بگیرند.

